

arte plastice, în baza materialului cursului Tapiseria artistică. Autoref. Tezei dr ped. Chișinău, 2005.

DESIGNUL ILUMINĂRII CA ASPECT ARTISTIC AL DECORĂRII SPAȚIILOR INTERIOARE

Rodica SPĂȚARU, lector

*Simplitatea este în sine o
complexitate - și trebuie să te
hrănești cu esența, ca să poți să îi
înțelege valoarea.
Constantin Brâncuși*

Summary

Light is very important in the interior design, whether we are talking about private residences, or we are talking about restaurants, offices or shopping centers. Over time, light becomes known being the fourth dimension of architecture. It influences not only the way we think and feel, but also the way we occupy a certain space. Depending of the light, certain rooms can borrow a dramatic note, while others can be immersed in a pleasant penny. Light can emphasize the depth of space, but projecting light on specific areas of a room will affect the way we move through that room. Several studies have been conducted in this field. It has been agreed that lighting affects the productivity at work. There are different rules, normative and design concepts for lighting installations. With modern solutions, a room can be illuminated entirely or partially. Low brightness makes the rooms look smaller, while the bright light gives the illusion of ample space. To create the impression of a generous interior space, the walls may be illuminated additionally without switching off in the room the general source of light.

Un studiu efectuat de Societatea Americană de Design Interior a arătat că 68% dintre angajați se plâng de iluminatul de la locul de muncă. Un alt studiu elocvent a fost efectuat la sfârșitul anilor '80, în

care sistemul de iluminare dintr-un oficiu poștal din Reno, Nevada, SUA a fost renovat pentru a fi mai prietenos pentru lucrătorii din interiorul clădirii. Acțiunea a dus la economisirea de energie în valoare de peste 50.000 de dolari pe an, însă adevărata îmbunătățire a venit din partea productivității lucrătorilor. Aceștia au devenit cei mai productivi angajați ai oficiilor poștale din tot vestul țării, operatorii de mașini au avut o rată mult mai mică de eroare, iar toate aceste îmbunătățiri au generat venituri anuale mai mari cu 500.000 de dolari.

Acesta nu a fost, însă, un caz izolat, iar toate companiile care au apelat la un sistem modern de iluminat au cunoscut o creștere substanțială a productivității. Acesta este și motivul pentru care tot mai multe spații de birouri, magazine și alte spații comerciale sunt dotate cu astfel de soluții pentru iluminat, care par desprinse din viitor. De aici și concluzia că iluminarea poate acționa. Folosirea corectă a iluminării dă rezultatele dorite în oricare spațiu al interioarelor. De aceea sistemele moderne de iluminat sunt tot mai căutate de designerii de interior și de proprietarii locuințelor care au înțeles importanța iluminatului în propriile case.

Există diferite reguli, normative și concepte de proiectare ale instalațiilor de iluminare. Cu ajutorul soluțiilor moderne, o încăpere poate fi luminată în totalitate sau doar parțial. Luminozitatea slabă face încăperile să arăte mai mici, în timp ce lumina puternică oferă iluzia spațiului amplu. Pentru a crea impresia unui spațiu interior generos, pereții pot fi iluminați suplimentar, fără a întrerupe sursa generală de lumină din încăpere.

Din ce în ce mai mulți designeri de interior recomandă și iluminarea unui anumit obiect din încăpere, precum o vază mare, frumos ornată, sau un tablou. Aceste obiecte vor constitui punctul de atracție a privirii din camera respectivă.

Lumina trebuie să servească întotdeauna unui scop precis. Spre exemplu, lumina trebuie să fie puternică în camerele de lucru și mai difuză în dormitor. În plus, designerii și proprietarii trebuie să se

gândească întotdeauna cum anume și-ar dori să arate casa și care sunt elementele pe care vor să le sublinieze cu ajutorul luminii [8].

Pentru o iluminare corectă e necesar să fie selectate obiectele sau corpurile de iluminare. Putem menționa că corpurile de iluminat sunt sursa vieții, optimismului și a confortului, lumina este unul dintre cei mai importanți factori și formă de expresie a gustului pentru frumos. În prezent corpurile de iluminat nu exercită doar simpla funcție de vizualizare pe timp de noapte, ci au devenit adevărate accesorii ce au rolul de integrare a tuturor elementelor dintr-un interior contemporan. Piese de iluminat sunt considerate de către specialiștii în domeniu amenajărilor interioare drept cele mai importante procedee de decorare.

O mare însemnătate în organizarea corectă a iluminatului artificial are selectarea și instalarea corectă a corpurilor de iluminat, care trebuie să corespundă cerințelor de protecție a muncii, să fie rezistente, trainice și comode la exploatare. Un alt factor important al iluminării o are culoare luminii.

Lumina poate fi: caldă, rece, neutră în dependență de temperatură.

- lumină caldă – de culoare gălbuie, se utilizează în cazul realizării unui interior cu o iluminare scăzută (ex: dormitor, zonă de circulație etc);

- lumină rece – de culoare albastră, se întrebuințează în cazul unui nivel înalt iluminat în zonele unde se desfășoară diverse activități cu un nivel sporit de concentrare intelectuală (ex: odaie pentru copii, birou, zonă de lucru în bucătărie etc.);

- lumină combinată (neutră) – de culoare albă, se utilizează în cazul solicitării accentuării gamei cromatice a culorii puternice în scopul păstrării percepției vizuale optime;

Din acest motiv este recomandat la etapa de selectare a finisajelor combinarea (vizualizarea) acestora sub iluminarea artificială a pieselor de iluminat care vor fi utilizate în decorarea interiorului aflat în proiectare. Iluminarea artificială trebuie să

asigure anumite condiții igienice, și anume: o intensitate luminoasă corespunzătoare activității, evitarea umbrelor și a strălucirii excesive, uniformitatea în timp și spațiu, evitarea încălzirii atmosferei, un spectru luminos cât mai apropiat de cel al iluminatului natural.

Tot prin intermediul iluminării, proiectanții în domeniu valorifică particularitățile spațiului proiectat unde un loc de bază îi revine proporțiilor, clar-obscurului, contrastului format între umbră și lumină, gama cromatică. Iluminarea incorectă a unui spațiu provoacă un efect de descreștere a potențialului activității umane ce duce adesea la acțiuni nocive.

Gama cromatică și configurația corpurilor de iluminat ale interioarelor contemporane trebuie selectate în urma unei studieri ample a proprietăților acestora. Un ansamblu de iluminat contemporan are ca scop exercitarea concomitentă a unor cerințe:

- de bază – îndeplinirea însărcinării vizuale în condiții optime funcționale;
 - secundare – mbunătățirea spațiului (psihologic, estetic etc.)
- [9].

Utilizarea luminii este un element deja integrant în artă, arhitectură și design. Corpurile de iluminat au puterea de a schimba dramatic aspectul unei locuințe. Incorporarea elementelor de iluminat într-o casă poate modifica ambianța, de la curat și modern la cald și rustic, creând stări specifice și consolidând culorile și texturile.

Tipurile surselor de iluminat, dar și amplasarea acestora sunt aspecte foarte importante în designul interior, fiind în strânsă legătură cu gama coloristică, dimensiunile încăperilor, lumina naturală disponibilă, dar și cu piesele de mobilier și decorațiunile interioare utilizate pentru fiecare interior. De aceea sunt stabilite unele principii clare de iluminare în designul interior.

Aceasta este prima întrebare la care trebuie să găsim un răspuns pentru a putea crea un proiect bun de iluminat al unui interior. Există mai multe tipuri de iluminat interior, însă 4 tipuri de bază ar trebui folosite pentru un bun iluminat interior. Acestea sunt:

Iluminatul general

Iluminatul general definește spațiul interior, oferind o lumină potrivită pentru întreaga încăpere și asigurând astfel mișcarea în condiții de siguranță și confort. Iluminatul general este foarte important în orice încăpere, asigurând principala sursă de lumina artificială.

Imagine - Iluminatul general

Iluminatul ambiantal

Iluminatul ambiantal este utilizat pentru zonele mai puțin definite ale unei încăperi, cu un nivel scăzut al iluminatului general. Spre exemplu, nișele din interiorul unei încăperi sau holurile sunt zonele perfecte pentru un iluminat ambiantal. *Imagine – Iluminatul ambiantal*

Iluminatul accent

Iluminatul accent este perfect pentru evidențierea anumitor obiecte dintr-un interior. Este un tip de iluminat foarte eficient pentru a pune accent pe anumite piese decorative precum tablouri, elemente arhitecturale de interior. Iluminatul accent ajută la crearea unei stări de spirit, dar și pentru a oferi o tentă de senzațional în decorarea spațiului interior.

Imagine – Iluminatul accent

Iluminatul decorativ

Iluminatul decorative este un tip special de iluminat, și aceasta în special datorită faptului că fiecare dintre cele trei stiluri prezentate mai sus se pot transforma într-un iluminat decorativ. Spre deosebire

de celelalte stiluri, iluminatul decorativ captează atenția asupra sa, fiind adesea elementul central al unei încăperi. Un candelabru spectaculos sau un lampadar cu un design atipic pot fi elemente de design și surse de iluminat decorativ în același timp.

Imagine – Iluminatul decorativ

Regulile de bază ale unui iluminat interior bun

În proiectarea surselor de iluminat interioare există câteva reguli de baza. În primul rând, se stabilește nivelul de iluminare corespunzător fiecărei încăperi. În raport cu sistemul de iluminat ales, dar și cu suprafața încăperii, proiectantul va stabili necesarul de lumină pentru fiecare încăpere, conform calculului. O altă regulă esențială este amplasarea surselor de iluminat. Pentru un iluminat eficient este necesară crearea unui echilibru al luminii, o răspândire eficientă a acesteia prin fiecare încăpere, dar și o trecere perfectă a luminii de la o cameră la alta. Pentru a putea obține un iluminat echilibrat într-un interior este necesară identificarea principalelor activități și puncte de interes din aceasta. Orice cameră cu mai multe elemente central va fi mai interesantă din punct de vedere al designului luminilor și mai echilibrată. Iluminatul interior este în strânsă legătură și cu gama cromatică utilizată. Acesta poate spori sau scădea intensitatea culorilor folosite într-un interior.

Corpurile de iluminat

Industria corpurilor de iluminat a evoluat foarte mult în ultimii 20 de ani, oferind soluții complexe pentru iluminarea unui spațiu interior. Există mai multe categorii de corpuri de iluminat, fiecare dintre acestea servind unui anumit tip de iluminat. Astfel, avem:

- Corpurile de iluminat fixe – în această categorie regăsim: candelabre, lustre, pendule, plafoniere, aplici, spoturi și sisteme de spoturi, sisteme incastrate în plafon, pardoseală sau aplicate pe perete.

- Corpuri de iluminat de sine stătătoare, aici regăsim: veioze, lămpi, lampadare, proiectoare mobile.

Iluminatul cel mai des întâlnit astăzi este cel decorativ, oferind soluții estetice deosebite pentru orice interior. Acesta este un lucru foarte bun, însă întotdeauna înaintea alegerii unui corp de iluminat trebuie de ținut cont de necesarul de lumină pentru camera în care se dorește să îl amplasăm și de tipul de iluminat pe care îl dorim [10].

Iluminarea în oricare tip de spațiu fiind o lucrare arhitecturală comercială sau de rezidență, metoda de calcul a *lumenilor** necesare pentru iluminarea spațiului respectiv este aceeași.

Lumen

Termenul de specialitate *lumen* reprezintă măsurarea luminii emise de o sursă, fie că este LED, fluorescentă, halogen, sau incandescentă. Aceasta este cunoscută și sub numele de „*luminozitate*” sau „*emanarea luminii*”. Ca și punct de referință, un bec cu lumina incandescentă de 100W generează aproximativ 1500-1700 de lumeni.

BRIGHTNESS	450 lumens	800 lumens	1100 lumens	1600 lumens	2600 lumens	5800 lumens
LED	6W	9-10W	13W	16-18W	24W <small>special high voltage lamps</small>	45W
CFL	8-9W	13-14W	18-19W	23W	40W	85W
Regular incandescent	40W	60W	75W	100W	150W	300W
Halogen	29W	43W	53W	72W	150W	300W

Watt

Termenul de specialitate Watt arată procentul de energie electrică ce este consumat de un bec pentru a ajunge la luminozitatea dorită. Fiecare sursă de lumina are un raport *lumen/watt* diferit.

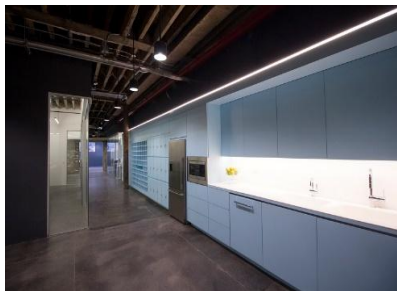
Imaginea – În tabel este prezentat lumenii ca măsură, pentru a asigura suficientă lumină într-un anumit spațiu.

Randament

Un bec produce un anumit număr de lumeni pentru fiecare watt pe care îl consumă. Cu cât acest număr este mai mare cu atât becul dă un randament mai bun. Teoretic sunt preferate becurile care oferă suficientă lumină la un consum cât mai mic.

Pentru a stabili un calcul se măsoară spațiul care are nevoie de lumină. După ce este cunoscut numărul de metri pătrați, se calculează cât de intens este necesar să fie iluminat spațiul dorit.

Lumina unui lumen cade întotdeauna linear pe un metru pătrat. În acest fel se calculează ușor necesarul de lumeni folosiți pentru a ilumina o încăpere, în funcție de intensitatea dorită și de mărimea spațiului respectiv. Este foarte important să ținem cont de mai mulți factori atunci când sunt selectate lămpile sau becul potrivit pentru oricare spațiu întunecat. Fiecare interior are dimensiunea și accesul la lumina naturală. Totodată mobila, accesoriile, culoarea pereților și alte obiecte din interiorul unei încăperi acționează în mod direct gradul de iluminare a spațiului respectiv.

Imaginea – Calculele de lumeni pentru spațiu

Calculele sunt influențate de toți acești factori. Definitiv în luarea deciziei de cumpărare este dorința personală. Astfel, un spațiu iluminat puternic se face un adaos de 10, 20 % la calculul inițial. Important este ca iluminarea spațiului să corespundă cerințelor și funcționalității spațiului [11].

Bibliografie

1. Bianchi, C., Tehnica iluminatului, (Curs UTCB), 2006.
2. Buzdugan, R., Iluminatul în arhitectură, (P 2008).
3. Pana, Cristina, Iluminat artificial: teorie si aspect de proiectare. Editura „Ion Mincu”, București, 2011.
4. Дамский, А. И., Осветительная Арматура, Из. Академий Архитектуры, 1989.
5. Кэтрин, Соррел, Пространство и свет в современном интерьере, Из. Кладезь, 2007.
6. Maureen, Mitton, Interior Design Visual Presentation, Ed.Wiley, 2012.

7. SNiP 23-05-95, Iluminatul natural si artificial (SNiP II-4- 79). Referințe 43. Wikipedia. Bibliotecă accesibil pe: <http://www.wikipwdia.ro>
8. Articol realizat împreună cu philips.ro, <https://www.casalux.ro/amenajari/cat-de-importanta-este-lumina-designul-de-interior/>
9. https://www.slideshare.net/Dib_ulim/articol-iluminarea-in-interior
10. Sursa_Autor: Ioana Tinca, Interior Store
11. Sursa articol: <https://www.archdaily.com/897277/how-to-determine-how-many-led-lumens-youll-need-to-properly-light-your-space>

NOȚIUNI ȘI CONCEPTE CARACTERISTICE PSIHOLOGIEI ARTISTICE

Rodica URSACHI, dr., conf. univ.

Summary

This article reveals the issue of artistic creation from the position of art psychology. Several aspects and factors of the creative process are mentioned (the creative individual with his or her way of thinking, the process, the creation result). Describe the components of the plastic language used in the process of creating a work of art, and reveal the types of approaches to the problem in the study of arts psychology.

Arta constituie cea mai impresionantă și subtilă formă de creativitate, ce provoacă permanente căutări în sfera frumosului, dar și sugerarea diverselor mesaje ce trezesc în mentalitatea receptorului gânduri, idei, aspirații, emoții și meditații. Arta este expresia creației și devine strălucirea culturii prin consumatorul de artă, cu ajutorul de amplificare a circulației ei la nivelul mai complex, decodificat, prin colpoltorii de arte. Ca expresie a creației, arta devine proces de socializare prin intermediul culturii, expresie a culturii și civilizației pe care le armonizează în beneficiul consumatorului [7, pag. 9].